I. N. I!

DISSERTATIO DE PRINCIPALIUM FAMILIARUM PERPETUITATE,

Quam

DEO BENE JUVANTE,

In Inclytâ Argentinenſi Academiâ,

PRÆSIDE

DN. JOH. HENRICO BOECLERO,
HISTORIARUM PROFESSORE ORDINARIO, Fautore & Præceptore æternùm colendo,

SOLENNI DOCTORUM EXAMINI offert

Menſ. Decemb. d. 22

JOHANNES SIGISMUNDUS ab Hohbergk, Eq. Sil.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITT. EMANUELE

(o)

Typis JOSIÆ STÆDELII, ACADEMIÆ TYPOGRAPHI.

Anno M DC LIV.

30 261 16

SERENISSIMO ac CELSISSIMO PRINCIPI ac DOMINO,

DOMINO

LUDOVICO

DUCI SILESIÆ, LIGNIC. BREGEN. & GOLDBERG.

PRINCIPI ac DOMINO MEO CLEMENTISSIMO

Perpet. Felicit.

SEreniſſime Celſiſſimeq; Princeps, Domine Clementiſſime. Extincto nuperis temporibus D. Principe GEORGIO RUDOLPHO, triſte apud omnes ſilentium, nec quiſquam erat qui non tanti Herois mortem lugubri planctu

planctu proſecutus, flebiliter ingemiſceret, & exanime jam Corpus ad ſolennes proh dolor! Exequias profuſis impensè lacrymis comitaretur. Mærebant Subditi Dominum amiſiſſe, cui ad aras uſq; devoti, pro defendendâ ipſius ſalute, corpora ferali gladio maluiſſent objicere, quàm ultimo hoc occupari ſervitio, quod celebranda dignè Funeralia requirebant. Ubiq; nil niſi Clientum gemitus, qui vel millies mirandam recordantes Humanitatem, quâ egenos pariter & lautioris Fortunæ homines exceperat, non tam Principem, quam Patrem obiiſſe, conquerebantur miſerrimè. Quid Amici Ipſius in hoc luctu? Itidem ac reliqui acerbiſſimè lugebant, ploratu & querelis tota perſonabat Aula, quæq; ſub amæno antea Dilectiſſimi Principis præſidio læta floruerant, mox velut in vaſtâ ſolitudine, proſcripto gaudio, muta torpere videbantur. Vix enim tolerabile credebant, tàm durũ experiri caſum, & cui tutiſſimam noctis quietem ſinceris votis precati fuerant, brevi pòſt horarum intervallo, in extremis conſtitutum contemplari. Quin Patria attonita planè ad hunc Nuntium, quid conſilii arripiendum in hâc miſeriâ, anxiè fluctuabat: Deplorabat lamentabiliter Viduitatem hanc ſuam verè inopinatam, reſpuebat ſolatia, converſoq; ad cogitationes dolore, quid deinde futurum, id unicum imprimis dolebat, haut ſatis dolere poſſe. Talia erant lugentium ſpectacula! Sed ſummus in Cœlo Deus, qui novit optimè, juſtam mærori adhibere medelam, miſeratus querelas, non ſuſtinendum diutiùs rebatur, afflictis adhuc majorem ex derelictâ Orbitate afflictionem addi; Verùm inſignem mæſtitiam dulci remedio ſublevans, faciebat, ut ad remunerandam hanc jacturam, pro GEORGIO RUDOLPHO, LUDOVICUM acciperemus, qui eadem ſanguinis Principalis Celſitudine prognatus, pari etiam Laudum commercio gauderet, & ſi

non

non exſtiturus eminentior, certè Illuſtres Avorum Virtutes æquaturus eſſet. Hâc igitur divinâ ſorte exhilarata rurſus Patria, amiſſas ſibi vires acquirit, & denigratos Parietes ſplendori priſtino reſtituens, novis Solennitatibus nova quoque Jubila conſecrat: nunquam tamen oblita SUI penitus RUDOLPHI, cujus Manibus pia adhuc quotidiè vota, commiſta lacrymis, impertit: Viventem interim LUDOVICUM ſeræ Poſteritati ſuperſtitem ſervari & vegetum, ſupremum Principum Principem ex intimis animi fibris implorat. Si liceret, Celſiſſime Princeps, manus tuas præſenti mihi humillimè deoſculari, & vota votis conjungere, feruidè id exequendum ea mihi dictaret æquitas, quæ Principes venerari, & ſacra Imperantium Capita perpetua vovere jubet. Sed cum ab officii debito locorum diſtantia me hâc vice detineat, ſatius duxi, præliminari quodam indicio devotam mentem conteſtari, reſeruatâ nihilominùs eâ fidelitate & obſequio, quo ad extremum vitæ halitum inviolando TIBI ſacramento obſtrictos nos omnes & ſingulos ſanctè profitemur. Permitte itaque Sereniſſime Princeps, exiguum iſtud, quale quale ſit, periculum Academicum Celſiſſimo Nomini Tuo me inſcribere, & licet non de eâ gloriari queat præſtantiâ, ut Illuſtres Oculos mereatur, certum tamen eſt, Famam Tuam, quæ æternitati jam dudum dicata, ſupra omnem livoris rabiem & invidiæ ſimultates eò magis victricem exſurgere, ſi, quæ Principum maxima laus eſt, nec humillima & ſubmiſſa dedigneris. De Principalium enim Familiarum Perpetuitate dum diſſero, illud mihi propoſitum, fauſtos TIBI dies, & eam optare Perpetuitatem, quæ tanquam univerſæ Felicitatis Compendium, nil niſi conducibilia in ſe contineat, Teque continuato vigore

265

& ſucceſſu, ad ſeria Subditorum vota, diu ſoſpitem vivere faciat, ac PIASTÆUM STEMMA, pleno ramuſculorum hinc inde pullulantium robore confirmatum, & hoc & alia ſecula, Neſtoreâ vivacitate ac incremento, feliciter ſuperare. Quod ut fiat, ſincerâ pietate voveo,

Celſiſſimo Nomini Tuo

devotiſſimus Cultor

Johannes Sigiſmundus ab
Hohbergk. A. & R.

IN NOMINE JESU!

MAgnorum Principum felicitatem ſi quis animo penſitaverit, deprehendet, magnam illius partem in eo conſiſtere, ſi tam ipſis Imperantibus liceat, ſecurè Imperii faſces moderari, & Leges ad publicum Emolumentum directas, ſine timore vel periculo ſecuturæ diſſenſionis proponere, quam ſi ſubditi in parendo non negligentiores, ad quævis obſequii munia ſe paratos exhibeant, & ſicuti Principem, ita & ipſius Edicta humili reverentiâ exoſculentur. *Lipſ. l. 2. pol. c. 6.*

II. Cùm enim aliàs omnia, quæ præclara ſunt, tùm inprimis ſummum Imperium cum invidia conjunctum eſt. Ad hanc dignitatem omnes adſpirant, deliniti partim impulſu blandientis naturæ, quæ per ſe avida eſt Imperii, & præceps ad explendam animi cupidinem: partim ſeducti vanâ perſuaſione, ut exiſtiment, neq; ſe vires & ingenium deficere, quo arduum ejuſmodi munus ſubire, inq; regali ſolio velut arbitri vitæ & necis reſidere queant. Unde cum ſpe ſuâ ſe fruſtratos vident, exardeſcunt in iram, & licet metu ſupplicii abſterreantur à publicis molitionibus, occulta tamen odia animo fovent, prorupturæ ſæpiùs ex occaſione temporis; niſi prudenti remedio cohiberentur. *Clapm. de Arc. Rer. l. 1. cap. 1.* Felix igitur ille Princeps, qui ab inſultibus hiſce immunis eſt, & cui hoc inexpugnabile munimentum contingit, munimento non egere. *Plin. Paneg. c. 49.*

III. Accedit autem proximè ad hanc felicitatem, eamque mirum in modum auget, quando Princeps non ſolum ſuo tempore omnia concinno ordine geri, ſeque ſubditorum amore ſatis tutum ſentit, qui proſpera quæq; Domino precantur, & ſibi invicem de eo gratulantes, exclamant: *Gunt. l. 3. Lig.*

Quæ tibi Libertas poterit contingere major,

quàm

quàm Regi ſervire tuo?
—— —— Libertas maxima nobis,
Id. l. 8. *tàm placido parere Viro.*

Verùm etiam dum in vivis adhuc certú Hæredem & Succeſſorem videt, qui ejus lateri interim adjunctus, in adminiſtrando Imperio paulatim ſuccedat, & ſi quando fatis ipſe conceſſerit, eâdem deinceps majeſtate & potentiâ coronetur.

Scip. Amirat. diſc. in Tac. l. 1. diſc. 2. IV. Natura nobis immortalitatem negavit, & nemo eſt, qui ſibi poſſit polliceri, poſt mortem ſuam, ſine ſubſidiis Poſterorum, ea certò obſervatum iri, quæ ab ipſo vivente conſtituta ſunt, ut in effectú producerentur: Ideoq; quod præprimis ad Principes referendum, ſi & ipſi velint, Leges latas vigere, & præſentem Imperii ſtatum poſt fata quoq; eodem gubernandi modo continuari, neceſſe eſt, ut certos hæredes habeant, qui pari Autoritate firmati, Anteceſſorum voluntatem illibatam defendere pro virili *Eurip. Tacit. l. 1. Hiſt. c. 52.* conentur. Hi ſunt munimen aulæ & regni ſubſidia, neque per legiones vel claſſes, quod per firma iſthæc Imperii munimenta effici poteſt.

Curt. l. 6. cap. 9. V. Calluit hoc optimè Auguſtus, quocirca, ne orbitas ſua, quod ſenex ſine liberis decederet, contemtui foret, eam anxio valdè animo corrigendam, certumq; hæredem ſtabiliendum curavit. Et licet fortuna (quaſi mirandæ Principis providentiæ obniteretur) primò M. Marcellum, mox Cajum & Lucium, Agrippæ filios, ejuſque Nepotes eripuiſſet, non modò Hæredem ſibi Tiberium fecit, ſed ſuperſtite in Domo Tiberii filio Juvene, Germanicum inſuper per Adoptionem aſciri juſſit, non alia ratione *Tac. l. 1. annal. c. 3.* motus, niſi eâ, quam Tacitus paucis & nervoſis verbis complectitur, nimirum, *quò pluribus Munimentis inſiſteret.*

VI. Quæ verba, cum paulò diligentiùs perpenderem, eorum Meditatio ad conſiderationem *Principalium Familiarum in Germaniâ* me deduxit, *quas itidem ut perpetua vaſti corporis Imperii Munimenta par eſt venerari.* Quamvis enim ibi de Domo Auguſtâ, Legeq; ſucceſſionis in eam inducendâ & firmandâ, adeoque de ſecuritate Imperatoris Romani agatur, non tamen inconveniens eſſe putabam, ſi ſententiam uſu & obſervatione certam, *Bæcler. de Auſp. Reg. c. 1. th. 1.* verbis gravem, ratione prævalidam, (prout unanimi Sapientum judicio, Hiſtorici iſtius effata profunda ac in ipſis prudentiæ penetralibus nata) ad illuſtriſſimas Principum Germaniæ Domos

mos

mos transferrem. Nam illis longè anguſtiori veritatis menſurâ competit, quod Imperatores de Conſiſtorianis extulerunt, dum eos partem corporis Imperatorii appellavére: Siquidem hi non Magiſtratu vel Miniſterio publico, ut illi, ſed neceſſitudine pollent arctiori, nec Imperatoriæ tantum Majeſtatis, ſed Imperii totius illuſtrem verè partem conſtituunt,

l. 5. C. ad L. Iul. Majeſt. Buleng. de Imp. Rom. l. 3. c. 9.

quos inclita Robora Regni,
Et validas, nunquam pudeat dixiſſe Columnas.

Gunth. l. 1. Lig.

Ita ut omninò, quod ſtatim & ſignanter ponendum eſt, Principalium Familiarum conſervatio & propagatio in veriſſimis Imperii munimentis eminenti loco laudari debeat.

VII. De earum igitur perpetuitate dum meditarer, placuit in chartas animi ſenſa conjicere, eaq; cum Præceptoribus & Commilitonibus meis communicare, ut illorum Sapientiâ & erudito colloquio de re totâ ampliùs erudirer. Quod ſi non ſecundum materiæ gravitatem & expectationem omnium præſtitero, hoc unicum tamen ab ipſorum benèvolentiâ & humanitate me ſpero conſecuturum, ut conatum potiùs, quàm tractationem ipſam approbantes, rem non pretio, ſed voluntate & propoſito metiantur, benigneque permittant, quò illud Poetæ mihi ſuccurrat:

———*In magnis & voluiſſe ſat eſt.*

VIII. Aggredior itaque cum bono Deo, à cujus devotâ invocatione cunctarum rerum auſpicia fieri decet. Cumq; in quolibet opere nil melius ordine, quo ſine etiam natura conſtare haud potis eſt, nec ego ei hâc vice repugnabo, quaſi Gigantum more bellaturus cum Diis; verum præſtituto ipſius ductui fideliter annuens, paucula *de vocabulis Principum, & Principalium Familiarum, & Perpetuitatis, tùm de Autoritate & Eminentia Germanicorum Principum* præmittam Quibus expeditis, & hoc adjiciendum, *Cur Principalium Familiarum Perpetuitas optari debeat, quibusve modis illa contingat aut paretur?*

Briſſon. de form. l. 1. ex Cic. in Vatin. Scalig. Exerc. 1. ſect. 2. Cic. in Lal.

IX. Et quidem quoad *vocabulum Principis*, cum varias olim interpretationes admiſerit, & adhuc admittat, operæ pretium erit, ut ad removenda dubia & lucu entiorem mentis explanationem, quid Antiquis notaverit, & quid recentius ſeculum per hoc velit intelligi, ulterius declaretur.

X. *Princeps* dicebatur is, *qui vel tempore vel ordine Primus*
l.1.cap.7. *erat.* Ita legere eſt apud Vellejum Paterculum, dum de Nino Aſ-
ſyriorum Rege ait; quod *Princeps* rerum potitus ſit. Verba hæc
Breviator Pompeii, deſcribendo mores primævis rerum & popu-
Juſtin. l.1. cap.1. lorum Natalibus uſitatos, dilucidiùs enucleat, inquiens: Fines Im-
perii tueri magis, quam proferre mos erat, intra ſuam cuique pa-
triam regna finiebantur: *Primus omnium* Ninus, Rex Aſſyriorum,
veterem & quaſi avitum Gentibus morem novâ Imperii cupidi-
Vellej. l.1. cap.6. tate mutavit. Eodem ſenſu uſurpari videas à dicto Vellejo: Aſ-
ſyrii *Principes omnium Gentium, rerum potiti ſunt, i.e. Primi ex Genti-*
bus, quod Clariſſ. Dn. Bœclerus in Indice Vellejano notat. De An-
Liv. l.21. nibale, perito ſimul & audaci Bellatore Livius: Equitum Pedi-
tumque idem longè *primus erat, princeps* inibat prælium, ultimus
conſerto prælio excedebat. Sic de Turno Poëta:

Virg. l.l.9. Aeneid. *Princeps ardentem conjecit Lampada Turnus,*
& flammam affixit lateri.

Corn. Nep. VIII. 1. Adjungit ſe Cornelius Nepos in pulcherrimo de Viris Excellen-
tibus libello: Cumque triginta Tyranni, à Lacedæmoniis præ-
poſiti, ſervitute oppreſſas tenerent Athenas & dirâ immanitate
graſſarentur: Ipſe heroicam Thraſybuli Magnanimitatem, oſten-
ſam ſatis in magnificentiſſimo recuperatæ Libertatis facto, in-
tentè celebrans hæc de eo prædicat: *non ſolùm princeps*, ſed & ſo-
lus initio bellum his indixit. Quæ locutiones Autorum, ſicuti ex
contextu probè conſiderato, & adjunctis prudentiſſimorum Vi-
rorum annotatis colligi poteſt, non alio quàm hoc modo accipi
Tac. l.1. An. cap.9. debent. Nec aliter Tacitus, qui, poſtquam Auguſtus, urgente
ſenio & conſumtis vegetæ ætatis viribus inter vivos eſſe deſierat,
vulgum ſubitaneo caſu attonitum, varios de eo ſermones ha-
buiſſe refert, hoc præcipuè admiratum, *quod idem dies accepti quon-*
dam Imperii princeps, & vitæ ſupremus fuerit.

XI. Denotabat itidem eum, *quem pro Autore vel Inventore*
lib.2. *cujuſdam rei* allegabant. Unde Briſſonius de formulis: Qui pri-
mus id cenſuerat, quod alii deinceps ſequebantur, *is ejus ſententiæ*
princeps & Autor dicebatur. Hujus opinioni Parens Romanæ
Latinitatis majus adhuc robur addit, cum in Ipſius ſcriptis diver-
ſa inveniantur loca, quæ vocabulum iſtud eodem ſignificatu ex-
primunt. Ita enim in epiſtolâ quadam ad Caſſium: Etſi uterque

noſtrum

noſtrûm, ſpe pacis & odio civilis ſanguinis, abeſſe à neceſſariâ belli pertinaciâ voluit, tamen, quando ejus *conſilii princeps* ego fuiſſe videor, plus fortaſſe ipſe Tibi præſtare debeo, quam à Te expectare. Iterum: De me Senatus ita decrevit, Cn. Pompejo *Autore & ejus ſententiæ Principe.* Nec in boni tantùm commatis no tam, verùm etiam ad ſceleratiſſimorum quorumq; factorum perpetratores devergebat. Nam cum Eumenes Cardianus, non defectu Virtutis, ſed Macedonum perjurio, miſerabili vitæ exitu defungeretur, Antigonus Ptolemæus, cum reliquâ ſociorum colluvie, *Principes nefandi ſceleris* audiunt. Et ſtructis J. Cæſari inſidiis, quæ vitæ perniciem intendebant, addit Suetonius: Conſpiratum eſt in eum à LX. ampliùs, C. Caſſio, Marcelloq; & Bruto *Principibus conſpirationis*, i. e. iis, qui laudatiſſimi iſtius Herois necem primùm machinati, lethalium ejuſmodi conſiliorum Autores erant, & talia invenerant ſubſidia, quorum ope nefandum hoc facinus vires ſuas nanciſceretur. Sic Metellus Macedonicus, quippe primus omnium Romæ ædem ex marmore in ipſis monumentis molitus, *vel magnificentiæ vel luxuriæ Princeps, i. e. Inventor fuit.*

Cic. l. 15. Ep. ad Conſul. & al. 15.
Id. in Piſon.
Corn. Nep. XVIII. 13.
In J. Cæſ. c. 80.
Vellej. l. 1. cap. 11.

§. XII. Uſitatum porrò erat, *Principis nomen ad eos applicare, qui præclaris ingenii dotibus, vel Virtutum Eminentiâ reliquis excellebant.* Nitimur hac vice autoritate Juſtini, cujus hæc ſunt verba: *Inter Duces Princeps* Themiſtocles Civitatum teſtimonio judicatus, gloriam Patriæ ſuæ auxit. Sic Tacitus Viros Palladios, qui ingenuam literarum notitiam majori præ aliis ſtudio ſibi comparaſſent, *Principes bonarum artium nuncupat*, ubi Silium cum Suilio, ne quis ob cauſſam orandam, pecuniam donumve accipiat, controvertentem inducit: Diſcors Suilio Silius acriter incubuit, veterum Oratorum exempla referens, qui famam in poſteros, præmia Eloquentiæ cogitaviſſent pulcherrima: *alioquin & bonarum artium Principem* ſordidis miniſteriis fœdari: ne fidem quidem integram manere, ubi magnitudo quæſtuum ſpectetur. Nec alienum foret, ſi quis annecteret Ciceronis illa: Tantus in adoleſcente clariſſimo ac *Principe juventutis* pudor fuit &c. Quo elogio Brutum quoque proſequitur, dum eum *Principem Juventutis* vocat tanquam maximæ expectationis Juvenem, in quo de fœcundâ virtutum ſcaturigine ſpes infallibilis eluceret. Quin ipſe

Juſtin. l. 2. c. 14.
Tacit. 11. annal. 6.
Cic. Orat. in Ver.
Id. Epiſt. ad Attic.
Lipſ. l. 2. de Conſtant. cap. 5.

266

ipſe Tullius, cùm ei tantum encomii attribuitur, *ut Princeps Eloquentiæ* audiat. nemo eſt, qui non inde colligere poſſit, conciſo & perbrevi iſthoc titulo omnia contineri, quæ celeberrimum Oratorum eum pronuncient, miro quodam providentiæ dono genitum, in quo totas vires ſuas Eloquentia experiretur, ita ut ap poſteros Cicero jam non hominis ampliùs, ſed ipſius Eloquentiæ nomen habeatur.

Quint.l.10. Inſtit.Orat. cap.1.

XIII. Variis inſuper modis veteres hoc vocabulo uſos reperimus. Quandoque enim ſumitur *pro præcipuo inter alios Viro, cui primus rei tutò committere poſſumus.* v. gr. *Princeps Ducum*, quo titulo Cornel. Nepos Datamem inſignit. It *Princeps Legationis*, qui ex dato literarum commiſſorialium tenore, maximum hâc in re Autoritatis pondus obtinet, cujuſq; conſilio & juſſu omnia inſtituuntur; quemadmodum ex Taciti verbis apparet: Pavidos & conſcientiâ vecordes, (ſeditioſos nempe milites) intrat metus, veniſſe Patrum juſſu, qui irrita facerent, quæ expreſſerant per ſeditionem. Utque mos vulgo, quamvis falſis reum ſubdere, Munatium Plancum, Conſulatu functum, *Principem Legationis*, SCti Autorem incuſant. Aliquando *etiam officii notam prætendebat*, ſicuti *Agentium in rebus Princeps*, qui litigantes ad Præfectum citari jubebat, omniaq; judiciorum acta exſequebatur. Sed latiùs hæc à *Bulengero* pertractata, quàm ut ſingula pagellarum anguſtiis includi queant.

Corn. Nep. XIV,5.

Tacit.l.1. Annal.39.

Buleng. de Imp Rom. l.6.c.44.

XIV. Rurſum *Principes* vocabantur, *qui poteſtate conjunctâ ſimul cum dignitatu auſpicio fulgebant.* Eò tendunt verba Julii Cæſaris, quæ à *Suetonio* in ipſius vitâ enarrantur: Sæpè ex eo auditum ferunt, difficiliùs ſe *Principem Civitatis*, à primo ordine in ſecundum, quàm ex ſecundo in noviſſimum detrudi. Quibus alludunt illa *Cornelii Nepotis in Themiſtocle*: Hic crimine proditionis abſens damnatus, id ut audivit, quod non ſatis tutum ſe Argis videbat, Corcyram demigravit, cumq; ejus *Principes Civitatis* timere animadvertiſſet, ne propter ſe bellum his Lacedæmonii vel Athenienſes indicerent, ad Admetum Moloſſorum Regem, cum quo ei hoſpitium fuerat, confugit. Ubi per *Principes Civitatis* hoc loco non eos intelligit, qui ſolo Autoritatis vel Honorum obtentu vigent, verùm qui Potentiâ & liberâ diſponendi facultate prædití, utramq; Poteſtatem nimirùm & dignitatem poſſident.

Suet.in Iul. Caſ.c.29.

Corn.Nep. II,8.

XV. Ali-

XV. Aliter, ſi verba hæc *Excellentia tantùm vel Magnitudinis* Characterem induunt. Ibi enim nudæ cujuſdem περιφράσεως vicem agunt, ad definiendam eorum conditionem, qui Honore rerumque geſtarum Amplitudine cæteris præſtitere Et in hâc ſignificatione *Suetonius de Tiberio*: Super veteres amicos *Suet. in Tib.* ac familiares viginti ſibi è *numero Principū Civitatis* depopoſcerat. *cap. 55.* Nec quiſquam melius dilucidat, quam *Cornelius Nep. in Cimone*: *Corn. Nep.* Hic cum unus in Civitate maximè floreret, incidit in eandem *V, 3.* invidiam, quam Pater ſuus, *cæterique Athenienſium Principes (i. e. Viri præcipui, clari, florentes)* Quæ nomina Honorem & Præcellentiam, non autem Poteſtatem arguebant.

XVI. Sic *Princeps Senatus dictus* fuit is, qui in Catalogo *Demſter.* Senatorum primo loco recitabatur. Is Honor prout eximius *Antiquit.* nemini, niſi Conſulari & Cenſorio tribuebatur, quique ſemel *Rom. l. 7. c. 5. & 10.* Principatum hunc acceperant, locum illum ap alios quoque retinebant Cenſores, nec, niſi eo mortuo, alius Princeps Senatus declarabatur. Anteibat cæteros omnes etiam extraordinarios Magiſtratus, ſed dignitate ſaltem, non Poteſtate aliquâ.

XVII. Rationem ſi cuidam indagare libuerit adeat *Clariſſ. Dn. Bœcleri Annotata in Tacitum*. Accidebat nempè in liberâ Rep. *Bœcl. in Ta-* idq; per Arcanum Ariſtocraticæ dignitatis, quæ id unice ſemper *cit. annal.* intendit, ut robur potentiæ penes ſe remaneat: & licet uni vel al- *l. 1. c. 9. th. 7.* teri conniveat, eminere inter Illuſtres Viros, hoc velut in decus Ordinis Optimatum fit, remq; eò callet dirigere, quò ſpecies tan- *Buxhorn.* tummodò Majeſtatis illis relicta ſit, iiq; Autoritate magis, quàm *Arcan. pol. l. 1. c. 4.* Imperio fruantur.

XVIII. Exemplum aliud ſi quis flagitaret, nullum com- *Reinking. l.* modius quàm *Venetorum* offerretur. Eorum enim Reſp. propte- *1. cl 2. c. 2.* rea eſſe Ariſtocratia non deſinit, poſtquam Dux creatus vel deſi- *n. 245.* gnatus fuit. Videtur quidem Regia δύναμις Ipſi delata, dum *Caſſ. Con-* ornatus Corporis Regius eſt, veſtis purpurea vel aurea, velamen *taren. l. 1.* linteum pro regio diademate, & tales Ipſi deferuntur Honores, *de Rep. Venet.* quos nec regia Maieſtas ampliores deſideraret. Sed externa hæc ſunt & velut umbra, quæ de verâ & genuinâ Imperii poſſeſſione nihil ſibi arrogant. Regia enim Majeſtas non conſiſtit in ap- *Arniſ. Re-* paratu externo, ſed in ſummâ poteſtate, quæ ut primùm remitti, *lect. pol. 2. c. 4. ſect. 4.*

aut ſub alterius arbitrium cogi cæpit. à ſe ipsâ cadit, & regii nominis jacturam facit. Externa autem duntaxat Ipſi conceſſa eſſe, inde probatur, quia ſine conſenſu Conſiliariorum ne minimum quidem aggredi poteſt, (*verba ſunt Arniſæi,*) ſed Ipſi abſente etiam Duce tantundem valent, nec minùs Senatum conſulendi facultatem habent, quàm Dux Ipſe, perindeq; cunctis interveniunt deliberationibus, ac Ille, & ſi cæteri diſſentiunt, ſolam conſentiendi gloriam habet: adeò ut nihil proprium aut peculiare ſupra cæteros Magiſtratus Duci relictum ſit, præter primũ in Comitiis locum, præceſſionem in Solennitatibus, & cum Regiâ veſte ſupremum honorem. Unde, cum ea tantum exequatur, quæ Senatus jubeat, Itali Dominum vinctum & captivum vocant, qui ſuæ Autoritatis nutu vix aliquid obtineat, ac idem, quod aliis in regionibus Imperator vel Dux Exercitus efficere potis ſit. Quin ap. Eum ſingularem quandam Majeſtatis præeminentiam reſidere, tantum abeſt, ut etiam ex Concilii decreto ad crucem condemnari queat, & denigratam Ducis cujuſdam Venetorum effigiem Venetiis in Camerâ Concilii extare Dn. Carpzovius, oculatus teſtis, corroborare non veretur.

Id. ibid.

Buxhorn. Arcan. pol. l.1. c.4.

Carpz. de L. R. c.13. ſect. 4. & Camerar. oper. ſubciſ. cent.1. c.7.

XIX. Ut intra limites commoremur, in explicatione vocabuli Principis & hoc coronidis loco addendum, *Principem Iuventutis* non ſolùm, quod ſuprà, modò *nobiliſſimæ indolis Iuvenem*, modò Eum denotare, *qui ex numero filiorum primi nominis Senatorum Auguſtorumve electus, pueris ad Trojanos Ludos turmatim congredientibus præſidebat*, vel *qui in Equeſtri ordine recenſendo primus* erat; verùm etiam Imperatores *ex Filiis vel Nepotibus, aut aliis ſanguine junctis* unum atque alterum, quorum præclaram indolem conſpexerant, creare ſolebant, ad quos Imperii faſces impoſterum transferrentur; & hi *Principes Iuventutis* ſalutabantur, quos *Bulengerus de Imp. Rom.* convenienti perquàm titulo, *Imperii Candidatos* nuncupat.

Demſter. l. 5. antiq. Rom c.25.

Buleng de Imp. Rom. l.5. c.8.

Id. ibid.

XX. Autorem hujus inſtituti Auguſtum Tacitus laudat, qui Cajum ac Lucium Agrippâ genitos in Cæſarum familiam inducens, *Principes Iuventutis* appellari, ſpecie recuſantis flagrantiſſimè cupiebat. Hujus veſtigiis ſecuti Imperatores deinceps inſtitêre, & quos, vel amore & benevolentiâ erga illos, vel promicantibus Honeſti ſcintillulis moti, vivi adhuc Succeſſores deſignarent,

Tac. l.1. annal.3.

Lipſ. de Conſt. l. 2. cap. 26.

ſignarent, tali nomine inſigniebant. Ita Nero *Princeps Iuventutis* à Claudio dictus eſt; Cajus Caligula Tiberio fratri, die virilis togæ adoptato, idem nomen attribuerat, idque diu in uſu fuiſſe, ex veterum aliquot numiſmatum teſtimonio ſatis liquet. Poſteà, quos in ſpem Imperii adoptabant Principes, iis poſtera ætas *Cæſarum* nomen impertivit: ſicuti *Claudianus de Honorio*:

—— *mutatus Principe Cæſar.*

Et *Xiphilinus de Veſpaſiano*: Veſpaſianus interim Imperator à Senatu creatur, Titus & Domitianus deſignantur *Cæſares*.

XXI. Tandem *ad ipſos Imperatores* devolutum eſt, qui flagitante ſtatu & tempore illud aſſumſere, Regiâ nihilominùs Dignitate potiti, quamvis nomine carebant. Ita Octavius, cum exploratum haberet, Romanos ſpeciem titulumque ſervitutis magis, quam rem ipſam exhorreſcere, ne Civium animos concitaret, Regium omiſit titulum, *Principis* non adeò Reipubl. inuſitatum optavit: Quo ſpecioſo nominis tegumento, perinde ac ſi melle illitum propinaret abſynthium, omnem quam amiſſa Libertatis memoria ſuſcitaverat, amaritudinem delinivit. Unde Tacitus de eo: Cuncta diſcordiis civilib: feſſa, *nomine Principis* ſub Imperiũ accepit. Eâdem ratione Imperatores *Auguſtiſſimi acclamabantur Principes*: Et ſcriptores, ſi quando eorũ mentionem faciunt, *ſub Principis nomine* id expedire videntur. Hîc, cum exempla paſſim obvia ſint, ſufficiat nobis unicum illud Thuani, cum ait: Divino proviſum conſilio arbitror, ut tot *magni Principes (i.e. Imperatores, Reges,)* eodem tempore Orbem terrarum moderarentur, ut quiſque eorum æmulatione aut metu æmuli in officio ſe contineret, & alterius Vitiis contrariâ alterius Virtute, quò minùs licentioſâ evagatione ſe effunderet, inhiberetur.

XXII. Ne autem vetera nimis extollamus, recentium incurioſi, quid hodiè etiã in Imperio Romano Germanico hoc vocabulum innuat, diſpiciendum erit. Ibi videmus primò quidem & ſecundum Excellentiã Principis nomen ſoli Imperatori competere, ut qui Summus Princeps velut illuſtre quoddam ſidus emicat, cujus radii pellucido ſeſe & indelebili ſplendore in exteras quoque partes Orbis latiſſimè diffundunt. Et eâ appellatione non ſolum in legibus Romanis, ſed adhuc hodiè in publicis literarum inſcriptionibus denotari ſolet: Dem Aller Durchläuchtigſtem

Tac. 12. annal. 41.
Suet. in Cal. cap. 15.
Demſter. antiq Rom. l. 7. c. 13.
Barthius l. 2. Adverſ. cap. 17.
Xiphil. ex Dion. ut Arniſ. Rel. Pol. l. 2. c. 2. ſect. 4.
Corn. Nep. l. 2.
Scipio Amirat. in Tac. l. 1. diſc. 1.
Tac. 1. an. 1.
Demſt l. 2. antiq. Roman. c. 2.
Thuan. l. 1. Hiſtor.
Tac. 2. ann.
Reinking. de Reg. ſec. Eccl. l. 1. cl. 5. c. 6. n. 60.
Schutz l. P. Vol. 1. diſp. 2 th. 3. l. B. l. 11 ff. d. G. & t. r. de conſt. Prin.

tigſtem/ Groſsmächtigſtem/ Vnüberwündligſtem FÜRSTEN vnd Herꝛen/ Herꝛen N. Erwehletem Röm. Keyſ. &c. Quia verò uſu invaluit, ut excelſi hujus nominis attributio ad præcipuos quoque Imperii & Principis Vaſallos deduceretur, & ex derivatâ hâc acommodatione, multifaria iterũ oriretur ſignificatio, ſatius erit, ad evitandas ambages & amplexandam brevitatem, Lectorem ad eos remittere, qui in hoc ſcribendi genere plurimum induſtriæ collocantes, ſummam laudem merentur vid. Limn. Jur. P.l.4.c.2. Reinking. de Reg ſec. & Eccl. l.1. cl.4. c.8. & Schütz. J. P. vol 1. diſp.8. th.2. lit. A.

XXIII. *Familia* ergò *Principalis* intelligitur tota illa ſeries, quâ Illuſtriſſimarum Domuum Majores & ab iis orti à ſtirpe per ordinem Succeſſionis & Propagationis ad proxima uſque tempora numerantur.

XXIV. Atque hinc etiam manifeſtum arbitror, quid de *Perpetuitate*, quam ita appellavimus, ſentiendum ſit. Autores enim, ſi, quod longâ temporum ſerie ſine ullo impedientis ruinæ obſtaculo perſtiterat, aut firmiſſimis impoſterum momentis debebat inniti, congruè deſcribere conarentur, auxilio hujus vocabuli efficiebant. Lætitiam illius diei, *inquit Vellejus*, concurſumque Civitatis & vota penè inſerentium cælo manus, ſpemq; conceptæ *perpetuæ ſecuritatis æternitatiſq;* Romani Imperii vix juſto opere abundè perſequi poterimus, nedum hic tentemus implere.

Vellej. l. 2. c. 104.

XXV. Notus eſt Curtii locus, ubi optat Domui Flaviæ, ut ſui ſeculi tempora ejuſdemque Domus vitam *perpetua aut certè diuturna* excipiat Poſteritas. Quo voto dum *Perpetuitatem* precatur, ea eſt, quæ cum innumero ſimul aliorum bonorum augmento, Illuſtrium Generum Stemmata nunquam ſinit emarceſcere, inq; infinitos deſcendentium gradus protrahit: Cum ſoboles Principum ad Reip. vota ſuccedit, & adhuc futura ſpectatur numeroſior, quod *Panegyriſta* habet, imitatus procul dubio illa *Seneca*, quæ optimi inſtar Commentarii, Curtiana pariter verba eò meliùs explanant, dum felicem & perpetuam Claudio vitam ſincere optat: Dii Illum Deæq; omnes terris diu commendent Acta hic D. Auguſti æquet, annos vincat. Quamdiu inter mortales erit, nihil ex Domo ſuâ mortale eſſe ſentiat. Rectorem

Curt. l. 10. cap. 9.

Paneg. 6. cap. 26.

Senec. conſol. ad Pol. l. 1. & Briſſ. de form. l. 1.

rem

rem Romano Imperio Filium longâ fide approbet, & ante illum conſortem Patris, quam Succeſſorem accipiat. Sera & Nepotibus demum noſtris dies nota ſit, quâ Illum Gens ſuâ cælo aſſerat! Huc etiam haud incommodè refertur, quod *Pedo in carmine conſolatorio ad Liviam* pro Tiberii ſalute ingeminat:

At Tu, qui ſuperes mæſtæ ſolatia Matri, Id. de form. l. 1.
comprecor, Illi Ipſi conſpiciare Senex.
Perq; annos diuturnus eas, Fratriſq; tuoſq;,
& vivat Nato cum ſene Mater anus.

XXVI. Olim cùm vota pro Principum incolumitate ſuſciperentur, *Perpetuitatem* vovebant, velut univerſæ felicitatis compendium, quâ Principes ad maturam uſque ſenectutem, cum lætâ Præteritorum memoriâ, frui deſiderabant. Sic à Senatu in gratiam Alexandri Severi acclamatum: Auguſte innocens, Dii TE ſervent. Alexander Imperator Dii TE ſervent. Dii TE nobis dederunt, Dii conſervent. Dii Te ex manibus impuri eripuerunt, *Dii Te perpetuent*! Sic *Martialis*, communibus populi formulis ſe accommodans, quò benigniore vultu potiretur, Trajanum tanquam ex buccâ vulgi alloquitur: Id. ibid l. 2. ex Lãprid. in Alex. Seu

Dii Tibi dent, quicquid Princeps Trajane mereris, l. 10 Epigr. 34.
Et rata perpetuò, quæ tribuêre velint.

XXVII. Aliàs cùm Principibus, ad ſolennitatem ludorum Circenſium intrantibus, obviam irent, gratanti plauſu inclamabant: Diuturnum faciet Deus Imperium tuum, in multos annos. Et poſt: Diuturnum faciet Deus acceptum Deo & à Deo cuſtoditum, firmum & ſanctum Imperium tuum in multa ſecula. Sed quando fervidi erant in amore & ebulliente erga Principem affectu, longi ſermonis impatientes; Eos ſemper Auguſtos, Græci (*Σεβαςὺς ἀιωνίυς i. e perpetuos Auguſtos reddidêre*) vocabant, quoque citiùs candidam mentis ſinceritatem teſtarentur, totum Orationis votivæ contextum unico inſerebant vocabulo, reiterato cantu intonantes: *πολυχρονίαν*, ac ſi dicas, *multi temporis perpetuitatem.* Demſter. antiq Rom. l. 5. c. 5. Bœcler. d. Auſp Reg. c. 3. th. 8. Demſter loc. cit.

XXVIII. Nec vivâ tantum voce id fiebat, ſed certum eſt, in antiquis etiam monumentis inter ſolennes titulos, *Perpetuos* Imperatores Romanos appellari. Extant adhuc, prout ex obſoletis ruderibus erui potuit, aliquot inſcriptiones, in quibus colligendis præclariſſimi Viri, gratificantes ſecuturæ poſterita-

ti, multùm deſudarunt. Romæ ad Arcum Septimii Severi, in grandi quâdam baſi hæc leguntur: D.N. VALENTINIANO. PERPETVO. AC FELICI. SEMPER. AUGUSTO. Alicubi ad Brixiam in Columna: D. D. D. N.N.N. VALENTINIANO. VALENTI ET GRATIANO. PERPETVIS. PIIS, FELICIBUS SEMPER AUGUSTIS.

Grut. Inſcript. vet. p. 285. Id. ibid. p. 1086.

XXIX. Quin Figurâ accedente majori, *Æterni* nuncupabantur. (Nam Æternitas finem tollit, Perpetuitas modò Interruptionem. Unde *Æternitas* rerum, famæ, temporum ap. Tacitum. Poëtarum Æternitas, à *Nobiliſſimo Dn Barthio* allegata, cum nimium ſibi blandientes, carmina ſua ſine interitu & ſine duratura credunt;

Becman. Origin. ex Scalig. d. cauſſ. lat. ling c. 31. l. 14. an. 7. 1. 1. hiſt 84. 7. Agricol. 45 5. Barth. l. 34. Adverſar. c. 13.

——— ———, *Gloria Vatum,*
Quæ manet, æternæ ſimilis.

Et Cicero; Non quiſquam eſt tam averſus à Muſis, qui non *Æternum* laborum ſuorum præconium verſibus mandari patiatur.) Ita Romæ fragmentum Epiſtylii effoſſum, in quo verba hæc penitus mutilata: *ÆTERNIS* PRINCIPIBUS HONORI. It. *ÆTERNI* IMPERATORES. DIOCLETIANUS. ET MAXIMIANUS. AUGUSTI. PERPETUI. Plura ſi quis Antiquitatis ſtudioſus cupit, excellentiſſimum *Gruteri* opus, quod hodiè reliquis palmam præripit, & unde hæc deſumta, ulteriùs evolvendo acquieſcat.

Orat. pro Archiâ. Gruter loc. cit. p. 192. Id. ibid. p. 163.

XXX. Et hæc illuſtria nomina non tantum ob immortalem meritorum memoriam, ſed aliquando etiam cum omine & voto propagandæ in annos familiæ ac Domus Principalis aſſumebant. Verùm enim verò ſicuti in omnibus rebus ea eſt imbecillitas humana, quæ medium tenere neſcit, ita & hîc luculenta ejuſdem indicia proſtant. Quis enim modum non excedi ac proinde turpiter errari diceret, inconvenienti ſuperbiendo Elogio, & illa quæ Divinitati competunt, humanæ fragilitati conſecrare. Tenui filo pendet, quicquid humanum eſt, ſummaque celeritate prælabitur hæc vita, nec tamen deterriti etiam ex Purpuratis nonnulli, qui inſatiabili gloriæ deſiderio, divinos ſibi honores vindicarunt, eoq; in profundam erroris detruſi foveam, miſerandum ſtultitiæ ſpectaculum dedêre.

Paganin. Gaudent pars 1. c. 5. d. morib ſecul. Iuſt.

XXXI. Noſtrum quidem non eſt, in Magnatum facta inſpi-

inſpicere; cùm difficile ſit, ſolidum de iis ferre judicium, & verba planè temperata aut ſerica potius requirantur. Interim ipſa veritas aſſurgit, & quod ipſius proprium, ut vera profitendo neminem timeat, errata illorum divulgat, quò ad luendam delicti ignominiam poſteritati quoq; innoteſcant.

XXXII. Non curat Alexandrum, cujus famæ terror totum aliàs Orbem invaſerat, ut cunctæ Gentes velut deſtinatò ſibi Regi adularentur; ſed cum Jovem Hammonem pro Patre aſciret, ſeverum Athenienſibus edictum præſcribens, ut Deus decimus tertius coleretur, atq; ſuperatâ Perſide & profligato Dario, deproperatis literis etiã Græcis denunciaret, ut Deum ſe facerent. Illa ſummã ab eo ſtultitiam commiſſam pronunciat. Exprobrat Ipſi per Hermolaum nimium Gloriæ appetitum, cum inquit: *Tu Macedonas voluiſti genua tibi ponere, venerariq; Te ut Deum; Tu Philippum Patrem averſaris, & ſi quis Deorum ante Iovem haberetur, faſtidires etiam Iovem.* Contrà laudat Matrem Olympiadẽ, prudenter de veſano hoc factu exclamantem: *O Fili, tu verò cum inter Cælites locari volueris, & id perficere ſummo ſtudio ſis conatus, nunc neq; illorum quidem, quorum omnibus æquale mortalibus & par jus eſt, particeps fieri potes, Terræq; ſimul & ſepulturæ.*

Curt. l. 10 c. 4.
Plutarch. in Alex. vide diſſert. Franciſci Petrar. de rem: utr. fortunæ l. 1. dialog 85.
Ælian. var. hiſt l. 5 c. 12
Id. ibid. l. 2. c. 19.
Curt. l. 8. c. 7.
Ælian. d. l. 3. c. 30.

XXXIII. Nec veretur objurgare Diocletianum, de quo Hiſtoricus: Victoriarum ſucceſſu elatus, Inſignia Imperatorum admodum amplificaverat, inque ſplendorem adornans inuſitatum, *non ſuſtinebat à Senatu ſalutari amplius, ſed adorari cupiebat.* Domitiano, quoniam intumeſceret, ut ex ſublimi arrogantia Procuratorũ ſuorũ nomine, formale dictaret Epiſtolam, ſic tumidè exordientem: *Dominus & Deus noſter fieri jubet:* maximè inſultat, ac idem de Eo & omnibus ipſius affectis, libero cuiuſq; arbitrio relinquit ſtatuere, quod de Nerone Suetonius: *Erat illi æternitatis famæq; perpetuæ cupido, ſed inconſulta.* Tam turpe eſt, & tantam infamiæ maculam parit, obtemperare nimis affectuum dominio, qui laxatis frenis, Animum dictamina rectæ rationis negligere efficiunt, & pallidas fragilis corporis exuvias Divinitatem æmulari.

Zonar. 1. annal.
Sueton: in Domitian. c. 13.
Id. in Neron. c. 55.

XXXIV. Perrexit hæc lues ad inferioris itidem ſubſellii homines, cumque animadverterent, elatos Principum Spiritus ſolâ divinorum nominum attributione placari, promtos

Tacit.l.3. annal. Ælian. variar. hiſt l.2 c.19

ſe exhibuere & faciles, (prout fatale eſt plebi, placitis ſuperiorum haud gravatim morigerari, ſolo interdum præſentium odio & cupidine mutationis: & pauci dantur Lacedæmonii, qui conſtanter refragantes dicunt: *Alexander ſi vult Deus eſſe, eſto Deus.*) quidam metu, alii provenientis emolumenti gaudio invitati, par reputarunt, Deos aut Imperatores Deorum loco venerari. Inde *irrumpebat adulatio, blanditiæ, peſſimum veri affectus venenum, ſua cuique Vtilitas.* Numeroſa enim paraſitorum cottidie accreſcebat congeries, *qui libentius cum Fortuna Principis, quàm cum ipſo Principe loquebantur*, & ad promerendam gratiam certatim adulantes, Numina Imperatores jactabant, ut intumeſcentes ſæpè exquiſito hoc blanditiarum ſtudio, immunes ſe ab omni mortalitatis incommodo fidenter exiſtimarent. Extollebant ſupra modum eorum Majeſtatem, quæ Humanitatis jam neſcia, Deorum naturam induiſſe crederetur, dumque firmum ipſis ſtabat Principium, Deos eſſe, vel ad nutum eorum blandicella fingebant carmina, & breves aulæ delicias nectareis Deorum Epulis longè præferendas, ſtultè mentiebantur: *procumbebant humi, jaciebant oſcula, & omnia ſerviliter pro Magnatum favore.* Tales habemus complures, atque inter eos coryphæum Martialem, Domitiano ita abblandientem:

Tac. 1. hiſt. 15. Id ibid & Boccal.Cet. 2.Rel.74. Tac.l.1.hiſt c.36.

Martial.l.9. Epigr.

Ad cœnam ſi me diverſa vocaret in aſtra,
Hinc invitator Cæſaris, inde Iovis.
Aſtra licet propiùs, Palatia longiùs eſſent,
Reſponſa ad Superos hæc referenda darem:
Quærite qui malit fieri conviva Tonantis,
Me meus in terris Iupiter ipſe tenet.

XXXV. Adeò invaluerat hæc intemperantia! Adorabant Imperatores, colebant abſentium ſtatuas, nec abſtinebant, quin ipſis mortuis divinos è veſtigio cultus deſtinarent. Quâ de re exaudiendus omninò Euſebius, cujus hæc ſunt verba: Duces Exercitus, Comites, & omnis Magiſtratuum Ordo, quibus erat adorandæ Principis purpuræ conſuetudo, nihil de more ſolemni immutantes, ſtato tempore intrò ingreſſi, Imperatorem in areâ clauſum, etiam poſt mortem genu flexo quaſi vivum adorabant, unde Poëta:

Euſeb in vit Conſtãt. l. 4.

Corippus l.3.

—— —— Poplite flexo
Plurima divinis ſupplex dabat oſcula plantis.

Incom-

incommoda, quæ hinc emerſere, Nobiliſſ. Dn. Barthius ingenioſè recenſet, inquiens: *Idololatria ſeu Dæmonum ſub ſtatuu adoratio & cultus initium ſumſit ex Imaginibus defunctorum. Cùm enim cæci & extorres ſapientiâ mortalium animi, Neceſſitudinum ſuarum, fato functarum imagines ad ſimilitudinem earum repræſentandam, & vel ſic præſentiam ipſarum reſtituendam, colerent; impatientia in Superſtitionem venit, & deſiderium in religionem.* Barth. l. 36. Adverſ. c. 15

XXXVI. Hæc cum ita ſe habeant, nemo inficiabitur, modum nimis transgreſſos eſſe, & Reges abutentes regali cultu & magnificentiâ, & ſubditos, dum in attribuendis hiſce titulis & immodicâ veneratione haud benè conſulti proceſſere. Sed cum hæc Quæſtio obiter tractanda veniat, hoc inter prima obſervandum, nos Imperatoribus, Regibus, & iis, penes quos eſt rerum ſumma, debitos Honores & Obſervantiam non denegare, vel ea, quæ theſes præcedentes continent, eum in finem protuliſſe, ut Majeſtatem è cœlo datam imminuere conaremur; quin profitemur magis & dextrè ſtatuimus, eſſe verendam illam Amplitudinem, quam Deus cum pignore & evidenti ſuæ in Humana curæ notâ, tanquam characterem, ac certam ſuæ Majeſtatis Imaginem iis impreſſerit, à ſingulis devotâ humilitate colendam. Boecl. præfat. de Auſp. reg. Nec improbamus, divinis appellationibus & elogiis Reges ornari, modò rectam teneamus viam, & mentibus ſemper illud infixum hæreat: *Medium tenuere beati.*

XXXVII. Vocantur Dii, nec inconvenienter, modò juſta reſtrictio intercedat, & quomodo id accipiendum, caſtè perſcrutemur. Nimirùm cum videamus, *Dei imaginem Reges in terris repræſentare, Ejusq; vicem ſuſtinere. Ad hæc reſidere ap. Eos aliquid divinæ Dignitatis, divini vigoris & Efficaciæ, ſive aliquid tam præſentis opis Majeſtatisq; quod communi hominum ſorte non debeat æſtimari.* Ambroſ. in epiſt Rom. 13. Boecl. d. Auſp. Reg. c. 1. th. 15. Ultra progredi non licet, niſi ipſam ſummi Regis, à cujus potenti ordinatione cæteri dependent, ſupereminentiam inconſultè temerantes, abominandum blaſphemiæ peccatum committere vellemus. Illud autem veritati conſentaneum eſſe, liberè affirmare poſſumus. Nam perſpicua rerum teſtimonia adſunt, ineffabile eſſe Dei Cœlorum Regis ac Domini, cum Regali in terris faſtigio commercium, Deumq; peculiari quodam dono inſtruxiſſe Imperiorum Præſides, quo inclareſcentes præ reliquis

vel ſolo aſpectu, aut titulo Regii Nominis, cordibus inferiorum dictent, *Sibi eſſe parendum.*

XXXVIII. Apparet ad ſatiem in ſanciendis Legibus & publicâ Edictorum promulgatione, ubi non ſolum Deus Mentem Imperantium ſalubriter informat, ad excogitandum id, quod conducat Populo, & ſtabiliendæ ejuſdem ſaluti inſerviat; verum etiam tantâ armat Autoritate, ut ſubditi, velut perculſi interno quodam tactu, Principis verba pro oraculo æſtiment, & citra temerariæ rebellionis meditamenta, ſatis habeant, Principem habere, ad cujus nutũ ſe accingentes ſubmiſsè obteſtentur: Tuum imperare, nobis Obſequii gloria relicta eſt.

Plin. Paneg. c. 83.

XXXIX. Regum Perſonam quod ſpectat, tantam, adjuvante Deo, præ ſe fert Majeſtatem; ut quivis illam humilimè revereatur, & certò credens, cùm eâ ſpretâ, Ipſum ſimul Deum, interno nexu cum Regibus colligatum, rejici, vehementer abhorreat, vel minimis onerare conviciis, multò minùs perniciosum & lethale quid Ipſi intentare. Eadem proxima Deo,

Gunther. l. 5. Ligur.

Semper metuenda: ſuo quæ
Plena vigore manet, nulliq; impunè premenda
creditur, & ſemper cunctis & ubiq; timetur.

XL. Hinc grande nefas & dirâ morte piandum ſtatuunt, ſacra Regum Capita tangere. Pugnant pro iis Leges, concordi Gentium applauſu introductæ, Corpora Regum eſſe inviolabilia, & maleficis iſtius ſanctionis Transgreſſoribus atrox ſupplicium denunciant, quod ad illos, qui perditiſſimæ Conjurationis conſcii, pari ſeveritate ſe extendit. Imò experientia edocti comperimus ſceleratos ejuſmodi homines, ad necem Illuſtriũ Virorum conductos, dum dignè mercedem adipiſci ſatagerent, metu inopinato perturbatos, puſillanimes, ſtupidos & vecordes extitiſſe. Unde hic metus? à Solo Deo, qui panico terrore eos exanimat, quo à nefandâ intentione deſiſtentes, manum inferre non audeant, ſeq; ceu elucente quodam miræ divinitatis fulgore, in ipſo opere impeditos in rigidis tormentis ſæpè fateantur. *Hoc Deus facit, qui peculiarem Regibus ſecuritatem circumdat, ne violentur: & propiorſ ſuæ providentiæ curâ præſtat, ne violari, quoties pericula imminent, poſſint.*

l. 5. C. ad l. Iul. Maieſt. & Clapm. d. arcan. Rerump. l. 4. c. 13.

Cameran. hor. ſubciſ. cent. 1. c. 7.

Bœcl. d. Auſp. Reg. c. 2. th. 6.

XLI.

XLI. Quod ſi contingat, clandeſtinis interdum molitionib. Reges è medio tolli, haud vnquã tamen impune auctores evaſiſſe conſtat; adeò, ut nemo crimen hoc fœdum in fronte geſſerit, quem non divina Nemeſis à tergo ſtatim ſit ſubſecuta. *Nec enim erravere diu Manes Ejus inulti,* (inquit Marcellinus de Autoribus cædis Gordiani Junioris,) *quod velut clareſcente Juſtitia, omnes, qui in eum conſpiravere, cruciabilibus interiere ſuppliciis.* Ita omni ævo tales deteſtandi Regicidæ vel duris nexi vinculis, horrendæ morti pœnas dedére, aut propria Conſcientiâ flagitantis carnificinâ excruciati, tragicos ſibimetipſis comparavere exitus, ſæpius etiã *eodem illo pugione*, quo Principi vitam ſcelere & perfidiâ iverunt ereptum, deſperati ſe interemerunt. Et ſic probato ſupremi Numinis cum Regibus commercio, non erubeſcimus, Eos ſano ſenſu Deos in terris appellare.

vid. Forſtn. Hypomn. pol. 114, & in not. ad Tac. annal.

Marcellin. l. 23.

Sueton. in I. Cæſ. 89. & Caſaubon. in not. ad h. l.

XLII. Simili ratione Æternitatis, Immortalitatis, Epitheta ipſis competunt, non quod eos ſupra ſortẽ Humanã extollere mens ſit, cum in commune proviſum ſciamus, ut omnes mortales una lex teneat, unum mortis imperium:

Pallida mors æquo pulſat pede pauperum Tabernas
Regumq; Turres:

Sed Principes ſui per iſtud admonentur officii, ut ſeriò perpendant, quam ſanctum hoc ſit, ac noverint, à Deo ſibi commiſſum, cujus vice in terris eminenter præſint, & ob hæc iis vacare Virtutibus debeant, per quas æterni Numinis Imitatio ſervetur, Eorumq; nomen maneat in animis Hominum, famâ rerum, temporum æternitate.

Franciſc. Petrar. de remed. fort. l. 2. dial. 120.

Horat. l. 1. Carm. od. 4.

Beſold. diſſert. d. Majeſt. c. 2. th. 3.

Tac. in Agric. c. 46.

XLIII. Poſſet idem etiam reſponderi, quod ſuprà, divinâ ſc. cautum eſſe moderatrice providentiâ, unicum hoc veræ felicitatis palladium animis ſubditorum inculcare, ut Reges æternos & Regum Corpora immortalia, i. e. ab omni refragantium murmure & invaſione truculentâ eſſe cuſtodienda, indubitanter ſibi perſuadeant. Quod argumentum dum *Clariſſ. Dn. Buxhornius* eruditiſſimè tractat, nævos ſimul & delicta Regum oſtendit, quando in opprimendis aut delendis Regibus aliis occupantur. Per hoc enim oculos ſubditorum aperiri ſtatuit, & ipſorum juxta Majeſtatem labefieri, ſi Reges itidem ac vilioris farinæ plebem occidi poſſe videant. Idq; Oratorem Gallum ad diſſua-

Buxhorn. Arcan. Pol. l. 1. c. 4.

diſſuadendam Mariæ Scotæ mortem contra Eliſabetham, Angliæ Reginam, præcipuè adhibuiſſe ait.

Gerhard. d. Magiſt. Pol. aphor. 10.

XLIV. Concludimus ergò fundati doctiſſimorum Virorum calculo, vel noſtram potius iteramus ſententiam: *Imperatores, Reges, Deos, Æternos, Immortales dici poſſe, modò id non abſolutè, ſed certa cum limitatione & reſpectu fiat; nempè, ut Divinitatem iſtam non quæramus in nudis ipſorum perſonis, quippè quæ cũ aliis æquè hominibus humanæ fragilitati obnoxiæ ſint; verùm in eo, cujus Miniſtri & à quo ad illam evecti ſublimitatem, ut in Imperio adminiſtrando Dei in terris vicarij eſſent: In ipſo etiam imperandi ac judicandi munere, ubi Deus adeſt, viget in Regibus, agit, efficit, ſuiq; muneris ſecreta in fructus efficaces diſpenſat.*

Boecl. præfat. d Auſp. Reg.

Beſold. diſſert. de Maieſt. c. 2. th 4. Iuſtin. l. 13. c. 1. Curt. L. 6 c. 11. Apollodor. l. 1.

Cæterum ſi eo quo ſuperbientes antea Imperatores, more uſurpetur hæc loquendi formula; planè non ferenda eſt, tanquam impiiſſima fraus, quæ ſubditis, metu, adulatione vel opinione vanâ ſeductis, Reges ſuos immortales præfigurat, ipſosque Reges, ut toti Orbi inviſos, (Homines enim videtur deſpicere, qui poſtulat Deus credi,) ita variis pœnarum generibus reſervat. Inſigne Exemplum inter alia format Maro in Rege Elidis, qui per pontem aheneum quadrigis vectus, & jaculatus facem, tonitru & fulmen imitabatur, & fulmine poſt à Jove ad inferos detruſus fingitur. Ita ille:

Quatuor hic invectus equis & lampada quaſſans,
Per Grajûm Populos, mediæq; per Elidis Vrbem
Ibat ovans, divumq; ſibi poſcebat honorem.
Demens, qui nimbos & non imitabile fulmen
Ære & cornipedum curſu ſimularat Equorum.

Addit pœnam:

Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas:
Nam Pater omnipotens denſa inter nubila telum
Contorſit, (non ille faces, nec fumea tædis
Fulmina) præcipitemq; immani turbine adegit.

XLV. Revertamur ad ſcopum, & præmiſſis, quæ requirebantur ad vocabula Principum, Principalium familiarum & Perpetuitatis enucleanda, neceſſe eſt ut ad ipſos *Germaniæ Principes* deveniamus, de quibus quando ſermo eſt, *Eos præſertim intelligi volumus, qui hæreditaria ſucceſſione ſtirpem ſuam propagant, certisq; Domibus numerantur.* Horum tanta eſt Eminentia & Autoritas,

ut me-

ut meritò incomparabilis habeatur, nec inconcinnè aliquo modo ad eos referri queat, quod Pyrrhi Legatus de Senatu Romano, quem videns miratus obſtupuit, & in unum coactam Regum multitudinem dixit.

XLVI. Dignitatem hanc anxiè ſolicitare, quaſi micatim & perfruſta colligi debeat, ſupervacaneum arbitor, cùm ad ſatiem manifeſta luculenter ſeſe exerat, totque validæ pro ea militent rationes, ut earum, quæ maximi ſint ponderis, delectum habere oporteat Si enim ſolas Neceſſitudines & Affinitates Regias ac Imperatorias in animum revocare libet, illud ſatis conſtat, Illuſtres Principum Germanicorum Familias non aliis tantùm Populis Reges dediſſe, ſed ex ſe Imperatores genuiſſe plurimos, maximos.

XLVII. Si à Regia Carolingorum Familiâ incipiamus, his debemus Carolum M. Ludovicum Pium. Lotharium, Ludovicum II. Carolum II. Calvum, Ludovicum III. Carolum III. Caſſum, Arnolphum, Ludovicum IV. Conradum I. Jam Duces Franconiæ nonne dederunt Burgundiæ Reges, Imperio autem Romano Conradum II. Henricum III. Henricum IV. Henricum V? Porrò ex Gibellinorum ſtemmate prodierunt Imperatores Suevici, Conradus III. Fridericus I. Barbaroſſa, Henricus IV. Aſper, Philippus Bambergenſis, Fridericus II. Conradus IV. Ex Luzelburgica ſtirpe ad Imperium perveneruntHenricus VII. Carolus IV. Wenceslaus Jodocus, Sigiſmundus.

XLVIII. Bavariæ Ducum & Palatinorum Rheni Familia Imperatores vidit Ludovicum V. & Rupertum. Ex Auſtriacis Imperatores numeramus, Rudolphum I. Albertum I. Albertum II. Fridericum III. Maximilianum I. Carolum V. Ferdinandum I. Maximilianum II. Rudolphum II. Matthiam, Ferdinandum II. Ferdinandum III. (Quanta ſit hujus meriti prærogativa, tùm demum æſtimabitur, ſi Auguſtiſſimi Imperii dignitas animo rectè concipietur. Nos quod fideles ſubditos decet, perpendentes meritò Herculeos Labores, qui ad augendam Imperii proſperitatem faciunt, ſummamq; in Vaſallos paternæ mentis Clementiam humilima vota, in humum proni proferimus: Ferdinande inviƈtiſſime, Progeniem Tuam robora. Fac ſecuri ſint Liberi Tui. Tuum Imperium nulla vis lætat! *Briſſon. de form. l. 1.*

D TE

TE Imperante non timemus, Te Duce ſecuri ſumus. Felices nos Imperio Tuo!) Ex Saxonicâ Witek indi Familiâ Henricus I. Auceps, Otto I. Magnus, Otto II. Rufus, Otto III. Mirabilia mundi dictus, Henricus II. Sanctus, Maximi Heroicorum Imperatorum celebrantur. Ex Ducum Brunſuicenſium & Lüneburgenſium Familiâ, Imperator Otto IV. memoratur. Sed actum ageremus, ſi, quod copioſiſſimi Indices Genealogici in recenſendis ordine Imperatorum ac Regum, Proſapiis, jam dudum præſtiterunt, noſtro labori vindicantes, Lectorem diutiùs detineremus: Majori nobis laudi cedet, veritatem ingenuè profiteri, quos hâc in re Informatores habuerimus, eorumque ſcripta, ulteriori diſquiſitioni ſatis accommodata, denominare. vid. Lampad. de conſtit Imp. Rom. part. 3. cap. 5. §. 17. Henningis Theatr Geneal. Reuſner. in Genealog.

XLVIII. Quod ſi non ſufficiat, à Nobilitatis præſtantiâ horum Eminentiam & Autoritatem comprobaſſe, ſingularis Jurium præcellentia defectum ſupplet, quâ bene perpensâ, nemo, utpote convictus ipsâ rerũ demonſtratione, in dubium illam vocabit. Nimis autem longum foret, omnia illa jura ſigillatim recenſére, quæ ob multitudinem in immenſum ferè opus excreſcerent, ideoq; meræ aſſertionis ergô aliquot ſaltem producere meliùs erit, unde liquidè appareat, rem ita ſe habere, & ex quorum diligenti inſpectione plura colligere, ac velut ex ungue Leonem haud difficulter dignoſcere poſſimus.

XLIX. Evolventibus itaque Catalogum, Tituli Principum primo loco cõſiderandi veniunt, ceu locupletes H[illegible] Indices, non ſolum, quatenus Duces, Marchiones, Landgravii, ſed etiam quatenus Illuſtriſſimi, Celſiſſimi, Sereniſſimi nuncupantur. Gratiæ Dei ſuos Principatûs, præmiſsâ ubique in mandatis & reſcriptis ſuis formulâ, acceptos ferunt: Idque ex Privilegii indultu poſſidere videntur, quod ut maximè expreſſum quidem non extat, longiſſimi tamen obſervantiam temporis, ejus vice fungi communiter ſtatuunt: cum ex adverſo clarum ſit, in multis Regionibus hunc titulum ſummæ Majeſtati reſervari, nec abſque crimine læſæ Majeſtatis uſurpari poſſe. Et ſolo Principis nòmine utentes, ſingularis prærogativæ notam habent, ut quæ in Regno Hiſpaniæ, Angliæ, Galliæ & aliis vel ſolis Regum viven-

Carpzov. de L. Rom. c. 1. ſect. 2.

Schütz. Col. 1. diſſ. 6. theſ. 15. lit. A. Limn. I. P. l. 4. c. 6. Reinking. l. 1. cl. 4. c. 8.

viventium Filiis, vel iis tantùm competit, qui ex Regiâ progenie oriundi.

L. Accedunt alia jura: Non recognoſcentibus ſuperiorem æquiparantur: Dicuntur idem in ſuo territorio facere poſſe, quod Imperator in Imperio. Quam locutionem tamen eruditè examinat Lampadius de Conſtit. Imper. Germ. part 3. cap. 3. §. 19. & ſeq. Reliquorum ſeriem Juris Publici Scriptores, unà cum diſcuſſione & ventilatione utili ante oculos ſiſtentes, nos hoc onere ſublevant vid. Limn. I. P. l. 4. c. 8. Schüz I. P. vol. 1. diſp. 8. &c. *Nolden in Nucl. I. P. c. 2. n. 18.*

LI. Incomparabilem porrò Principum Germanicorum Dignitatem haberi, nemo mirabitur, qui Eminentiam Imperii Romani perſpectam paululùm tenebit. Non deſunt enim rationes, quibus priſca illa Romani nominis gloria, Germanico Imperio noſtro vindicetur.

LII. Neque certè alia Gens fuit dignior, quæ in ampliſſimi Tituli Honorem ſuccederet. Romanos ſtudium Libertatis & Fortitudo ſeu virtus militaris ad ſummum illud Monarchiæ faſtigium extulit: Atqui tales erant Germani Franciq;, cum ipſorum Reges Auguſti nominari cæperunt: Italicâ virtute tum extinctâ aut ſubjugatâ. Romani aliorum Libertati ſubveniendo, Tyrannos & Oppreſſores populorum ulciſcendo, ad apicem laudis excrevere: Tales erant, non jam Romani, ſed Germani, cum antiqui tituli gloria patriam mutaret, & Viros quæreret.

LIII. Prognati igitur Germaniæ Principes tantis Heroibus Germanis, id æſtimii & reverentiæ conſequuntur, ut Exteri quoque ſponte concedentes, nullos mortalium armis aut fide ante Germanos eſſe, eadem illos fortitudine præditos, ſimili etiam alacritate, per naturalem ſanguinis communicationem inſtillatâ ebullire, arbitrentur. *Tac. 13. an.*

LIV. Jam quod ad Magnitudinem Meritorum publicocorum attinet, generoſi tales ſtimuli nec hic deficiunt, vel torpidum ſibi languorem obduci patiuntur, ſed quos in dirigendis rebus aliis mirâ quâdam magnanimitate & promptitudine celebres videas, ita imprimis, quæ ad conſervandum vel propagandum Imperii vigorem ac incrementum faciunt, ſummo conatu exequuntur. Si remotis bellorum turbis pacatâ tranquillitate frui licet, ſalutaria ſuggerunt conſilia, quibus ſuffultum firmiter Impe-

214

rium vires integras retineat, & amico benignioris fortunæ ſucceſſu lætetur. Contra, ſi pro Patriæ gloriâ decertandum & imminentibus periculis ad arma accedere neceſſitas flagitat, pari animo induti, à ſcopo ſibi propoſito non deviant, cujus punctum in eo acquieſcit, ne Imperium quid detrimenti capiat. Dextræ agiles ad præliandum, ex ſincero erga illud amore nunquam defatigantur, erectus eſt vultus & vulnera ictuſq; gladiorum ſerenâ fronte excipit, eò quod laudabilius ſit, dilaniatas planè genas & pectora, velut certiſſima cordati militis ſigna in forum producere, quam quæ in turpi fugâ illata ſunt, cum deſpectu & æterno ignominiæ probro occultare. Quin ſi vel præſentiſſimum mortis exitiũ adeſſe ſentiant, hoc ſolatii loco ducunt, quod dulce & decorum ſit, mori pro Patriâ, famæque indelebilis conciliare notitiam, quando Poſteritas ſuum cuiq; decus juſtè rependens, exſtructo publicè tumulo inſcribi jubeat, Eos pro tuendâ Libertate Imperii occubuiſſe. Sic ad utrumque parati, & belligerare fortiter pro ſalute publicâ, & fideli conſiliorum prudentia devotam mentem conteſtari, glorioſa haud tarenter fidei ac virtutis ſuæ ſpecimina exhibuere, ita ut, quod juſtum aliàs eſt, legitimè certantes, ſpeciali Honorum & Dignitatis prærogativâ ſublimari, nec illi de Virtutum præmiis & gloriæ coronâ diffidere debeant.

Tac. l. 4. an. — *Horat.* — *Tacit. l. 4. anal.* — *Briſſon. l. 7. de form.* — *Geldaſt. de ſtatu Regni Bohem. l. 2. c. 18.*

LV. Exinde patet, cur Principalium Familiarum propagatio optari debeat? Nam ratio applaudit & æquitas poſtulat, ut Poſteros exoptemus habere, qui meruerunt habere, quo non ſolũ in præclaris Filiis, abhorrentibus probè, illuſtres Majorum cineres turpi vitâ conſpurcare, Patrum Virtutes conſpici, verum etiam damnum, quod illorum diſceſſus attulit, ſuâ de novo præſentiâ, imitando patrios mores, reſarcire queant. Secus eſt in illis, qui corpori tantum ſervientes, demiſſi in obſcuro vitâ agunt, & nihil amant moliri, quod æternitatem redoleat: Hi enim, quamprimùm terræ depoſiti, nulla inſigni re geſtâ, cum vitâ memoriâ pariter Hominum excidunt, & timetur plerumq; filius vitiorum, quæ Patri collibuerant, ſtrenuus ſectator, quemadmodum ex adverſo juxta Venuſinum,

Tac. 2. ann. cap. 37. — *Senec. Ep. 14. Sal. in Catil.*

Fortes creantur fortibus & bonis:
Eſt in juvencis, eſt in equis patrum:

Horat. l. 4. Carm. O. 4

Virtu

Virtus, nec imbellem feroces
Progenerant Aquilæ columbam.

LVI. Principum igitur Germanicorum virtutes & merita, cum ſole meridiano clariora exiſtant, merito Succeſſores ex iis ſperamus, qui æmuli laudum Avitarum, ſurculorum inſtar in loca deperditarum arborum ſuccreſcant, Imperiiq; Germanici gloria perpetuis hoc modo fulcris nitatur. *Receſſ. Imp. de an. 1544.*

LVII. Pergendum nunc eſt ad ultimam Diſſertationis partem, quæ modis recenſendis navabit operam, quibus Principalium iſta Familiarum perpetuitas contingat aut paretur. Ibi rem paulò accuratiùs ponderantes comperimus, non fortè fortuna aut ex caſu evenire, quod illuſtres Regum ac Principum Familiæ natales ſuos numerare incipiant, & per multa deinceps tempora, felici Prolis ſerie ac optatâ Graduum extenſione lætentur. Sed à Deo, velut uberrimo bonorum fonte, ordiamur neceſſe eſt, Eique & teneras Generum primitias, & fæcundum illorum progreſſum attribuamus. Deus enim eſt, à quo incrementum hoc & initia dependent, & quod omnium Cordibus impreſſum, ore divulgatum perſonat, divinam benignitatem eſſe Baſin hujus Univerſi, ita hic extra dubii aleam poſitum ſcimus, DEUM excelſis Stemmatis à primo lacte & incunabulis ſingulariter proſpicere, quæq; ad omnigenam horum amplificationem & firmandas radices profutura, evidenti benedictionis cumulo aggregare. *Barth. l. 1. Adverſ. c. 15*

LVIII. Noverint itaque Principes, debitâ gratitudine Eam proſequi, neque confidentes ſuperbè huic Perpetuitati, quæ irato numine citò dilabitur, piam ſibi commendatam habeant Modeſtiam, quæ ut omnes omnium ordinum homines, ita imprimis Principes Viros decet, ut intelligant, & ſint memores in omni actione, eſſe Deum, à quo proficiſcantur, & emanent omnia. *Nov. 6. in princ. Comin. l. 1. Comment.*

LIX. Hic cum de Perpetuitate Principalium Familiarum agimus, moveret nobis forſitan aliquis controverſiam, cur igitur fiat, quod perpetuante ita Deo Familias, nihilo tamen minùs ſuas quoq; periodos & clades experiantur? Reſpondemus, verum hoc eſſe, quod vetuſtiſſimis Familiis intereuntibus, mediæ ſuccedant, his poſtremæ, & rurſum novæ exoriantur. Eadem etiam viciſſitudo in mutatione Imperiorum obtinet, quorum *Pont. Heuter. Præfat. rer. Burg.*

375

nullum eſt perpetuum, (vid. pl. ap. Forſtner Hypomn. Pol. 38. Richter. axom. Pol. 1. ſeqq. & Lambert. Dan. in Aphoriſm. Polit. ex Polyb. n. 19.) ſed ut hominibus ſingulis, adoleſcentia ſua, robur, ſenecta, Mors: Sic oppidis, Rebuſpub. & Regnis. Et hoc, quod in Urbibus, Imperiiſq; videmus accidere, ad familias & Gentes Nobilitatiſq; fata, rectiſſimè accommodare poſſimus, Ductore Vellejo, cum inquit. Quemadmodum Urbium Imperiorumve, ita *Gentium*, (i. e. Familiarum, annotante Cl. Berneggero p. m. in qq. Tacit. 113) nunc floret fortuna, nunc ſeneſcit, nunc interit. Nam ſicut Deus ſæpè unum aliquem populum cæteris vult & patitur anteſtare, ita nunquam deſunt certæ in populis familiæ, quæ Claritudine reliquas multum ſuperent. Quoque alterius Imperii diuturnior eſt fortuna, alerius brevior: ita Nobilitas hujus quidem Familiæ longiſſimâ Celebritate perennat, illius gloria caduca videtur.

Lipſ. 1. de Conſtant. cap. 25.

Vellej. l. 2. cap. 11.

Bœcler. in not. Vellej. ad h. l.

LX. Sed omnia hæc, ut ut veriſſima, nihil tamen exinde elici poteſt, quod illuſtres propterea Familias Deo non curæ eſſe, probet. Si enim Deus averſaretur earum propagationem, non ſuſtineret, multas tàm diu viguiſſe, neque in emortuarum loca alias erigeret, verũ aboleret penitùs, præpotenti brachio utens, cui omnia cum tremore obtemperant, & nihil in Orbe, licet validiſſimum, perennemq; ſpondeat vivacitatem, quod non inferius ſuppoſitumq; Deo. Jam vero intuentes Hiſtorias, reperimus, nonnullas longum perſtitiſſe, alias noviter ſuſcitatas, adhuc florere, neque perpetuitati univerſæ obſtare vices partium, pro modo ſortis humanæ; & divinæ arbitrio diſpoſitionis, cui perpetuare Illuſtres Familias ſolenne eſt.

LXI. Ita interdum (ne de extraordinariis caſibus loquamur, ubi divini Numinis ira vehementior, exardeſcens, ſeverum Juſtitiæ officium adminiſtrat) ex defectu conſanguineæ Poſteritatis quaſdam familiarum obiiſſe animadvertimus. Sed nimirum ut, de translatione Regnorum, ita de fatis Illuſtrium Familiarum, minimum eſt, quod homines intimè poſſunt perſpicere. Magna hæc Magnus diſponit Deus, & pro divinâ voluntate ſuâ transfert de uno in alium, *fine bono*, quia utilius mortalium conditioni novit, & ſecurè credendum eſt, eum nihil mali agere poſſe.

Reinking. præfat. de Reg. ſec. & Eccl.

Loccen. de Rep ordin. l. 1. c. 2.

LXII.

LXII. Tum ſi cauſas naturales diſquirimus, ea eſt natura rerum mundanarum, ut ad ſummum productæ, rurſus ad infimum, velociùs quam aſcenderunt, relabantur. *Senec. in praefat. 1. controv.*

Sic omnia verti
cernimus, atque alias aſſumere pondera Gentes, *Ovid. l. 15. Met.*
concidere has.

Rebus cunctis ineſt quidam velut orbis, qui rotatus, aſſidue quicquid ex imo in altū produxit, rursùs in ſuum reſolvit principium, & ad nihilum redigit, ut quantò plura recentium ſeu veterum revoluta cernas, tantò magis ludibria rerum mortalium cunctis in negotiis obſerventur. Cur itaq; cum nihil genitum ſit æternum, uſitatas Familiarum Illuſtrium periodos nimis miremur? *Tac. 3. ann.* *Id. ibid.*

LXIII. Præſertim autem notatu dignum eſt, quod ſicut Urbibus Imperiiſque vel fatalis mors venit, vel violenta ingruit pernicies: ita illuſtres Familias, vel fortuita Orbitas, ſæpè etiam *Poſterorum extinguit ſegnities, vel tyrannica ſuſpicio & crudelitas perdelet.* Illa Principem contemtum reddit, & miſera res eſt, cum eò deventum, ut locum habeat, quod Tacitus de Vitellio: Tanta torpedo invaſerat animum, ut ſi Principem Eum eſſe cæteri non meminiſſent, ipſe oblivisceretur. Hæc verò, ut exoſa omnibus, ita vix diuturnitatem permittit. Infelix enim ille Princeps, qui exemplo Tarquinij Superbi, in Caritate Civium nihil ſpei reponens, metu regnum tutatur. Et quid inde ſequitur? Odium ſubditorum, occultæ machinationes, quæ conſultantes de tollendo profani Principis Imperio, abruptò perpetuitatis ſperatæ filo, *Boecler. in not. Vellej. ad l. 2. c. 11.* *Tac. 3. hiſt.* *Liv. l. 1.* *Tac. 14. an.*

Ad Generum Cereris cum cade & ſanguine multo *Virgil.*
Deſcendiſſe jubent tandem.

Imò, in apertum malevolentiæ ſignum, terram gravem & oneroſam ipſis imprecantur, funeſto carmine addito: *Elias Schedius de Dis German. l. 2. cap. 49.*

Illum terra defoſſum premat, *Senec. in*
Graviſq; tellus impio capiti incubet! *Hippol. act.*

LXIV. Adeò cautè itaq; providendum, & ſuum cuiq; tribuendum eſt. Quæ Deus hîc facit, optimè facta: quæ ſecundum curſum naturalem accidere, æquo perferenda animo: quæ propriâ ſibi culpâ attracta fuere, itidem probè dignoſcenda, nec illis immiſcenda ſunt, ne turpiter erremus. Sed intricatam hanc quæſtionem ſolidioris doctrinæ viris committimus, contenti, meliora audire. *5. ſcen. ult. & Briſſon. de form. l. 1.*

LXV. Sequuntur, quæ de Matrimonii Felicitate ac Fœcunditate breviter dicenda. Per hoc illuſtribus Principum Stemmatis multum accedere nemo non videt. Nam ut taceam, hoc naturæ nexu Principum animos arctiſſimè conjungi, & non ſolùm, quæ per fœdera priùs & mutuam concordiæ ſponſionem ſancita eſt, Amicitiā eò magis ſtabiliri, verū etiam, qui infenſo antea odio inter ſe diſſenſere Principes, nil nīſi detrimentum & totam partis adverſantis exſtirpationem quærentes, reconciliatos denuò ac virulentas inimicitias in placidum congreſſum novique amoris contractum mutatas eſſe: Hoc inſuper magni æſtimandum, quod illius auxilio certa baſis & fundamentum excelſis ſubſtruitur proſapiis, quo firmiter ſtante, non lapſum aut ruinam timent, ſed inter turbas, hoſtiliaq; pericula cum tuto ſubditorum commodo lætanter eminere poſſunt. Quivis enim in Filiis etiam Principes vetetur, & cum aliàs ipſis defunctis quaſi claſſicum caneretur, ad ſupprimenda, quantum fieri queat, Principum nomina & facultates, adſunt Liberi, qui Patris Potentiam & Generis Perpetuitatem ab interitu vindicare allaborent. Non ſpernēda igitur Principibus Matrimonia, ſed in iis colendis juſta cautio adhibeatur, ne quid ipſorum ſaluti & Perpetuitati Familiæ officiat, & improvidâ feſtinatione objiciatur.

LXVI. Perpetuitatem hanc naturali etiam ſucceſſionum continuatione firmari videmus. Et hanc non tantum in Imperio, (quod tamen cum grano ſalis accipiendum, ſc. rebus integrè ſtantibus.) ſed apud pleraſq; alias Gentes in uſu fuiſſe, nullus ambigit. licet hoc non diffitendum, quod pro cujuſq; Regni conſuetudine modi varient, nec eadem in iis convenientia reperiatur. Unde variæ de eâ re Quæſtiones ortæ, quas utpote à doctiſſimis Juris Publici & Feudalis interpretibus multum diſcuſſas, non noſtras facientes, brevitati magis ſtudendum arbitramur.

Briſſon. de form. l. 5. LXVII. Reſtat unus adhuc modus Adoptio, vetuſtioribus ſeculis haud incognita. Sed cum hodie valorem penè amiſerit, & apud illuſtres Perſonas vix ejus mentio fiat, non abſimile erit, Pacta ſucceſſoria, eorum loco contemplari, quibus id actum eſt, ut unius ſtirpe extincta, Patrimonium & Principatus, certâ ſucceſſionis lege ad alteram perveniret. Tale pactum initum novimus inter Saxoniæ Duces & Haſſiæ Landgravios, cujus inſtrumentum

mentum

mentum & verba ob formales literas probè annotanda, vid. ap. Limn. l.4. c.8. Sic alias illuſtres Domos per pacta ejuſmodi connexas. Carpz. de L R. cap.6. ſect.7. refert.

LXVIII. Has autem Confraternitates (die Erbverbrüderungen / ut vulgò vocant) ſive fœdera Hæreditaria, an admitti conduceret, multi animis pependere, pluribus diſtracti rationibus, quæ negativam tuerentur; verum argumentis non imbecillioribus pro parte affirmante pugnantibus, validiora amplectimur, quæ in eo fundata ſunt, quod tam Imperatoris, quam totius Imperii conſenſu ſuſcepta, cui diffidere, quaſi non ad publicum dirigeretur cōmodum, inſtar ſacrilegii eſſet, præſertim cum in omnib. Imperii Receſſibus & aliis ſanctionibus, hæc apologia legatur: GOtt dem Allerhöchſten zu Ehren und deß gemeinen Weſens geſambten Aufferbawung. innumeræ aliæ rationes, à Carpz. Dan. Ottone in Jur. Publ. oculis propoſitæ, nos hic breviores excuſant.

LXIX. Hic ſubſiſtendum, & ſi quæ rudi Minervâ conſcripta ſunt, neq; ad eam elaborata Elegantiam, ut lucem dignè mereantur, ingenii tenuitatem nobis ſubſidio fore confidimus, felicitati interim nobis ducentes, habuiſſe benevolum Lectorem.

REs magna, nobili eſſe natum ſtemmate,
Famamque Majorum ſuis nepotibus,
Exempla vitæ tranſigendæ fortiter
Narrare; majus propriis eſt gloriam
Virtutibus primum parare; maximum
Suis avitas poſſe laudes laudibus
Augere: noſtri flos Athenæi; tibi,
Hohberge, duplex gloriæ patet via,
Factis Parentum qui ſimul, necnon minùs

Tuis vales virtutibus, quibus potes
Familliam nomenque ſeclis tradere.

Sic feliciter accinit Nobili genere, & literis, ad maxima nato pariter, & educato, Dn. ab Hobberg, Fautori honorando.

Johannes Sebaſtianus Gambs U. J. D. Inſt. Imp. Prof. p. t. Jurid. Facult. Decanus.

Generoſo & Nobiliſsimo Dn. ab Hobberg, Equiti Sileſio.

NObilitas ſeros ut creſcere poſſit in annos,
Principum & excelſæ ſtent ſine fine domus;
Nobilis ingenii munus deducere; quodq;
Æquabit magnis gloria Principibus.

Honoris cauſa ſcrib.

Robertus Kœnigſmannus, Eloq. Profeſſ. Colleg Philoſ. h. t. Decanus.

Generoſo Dn. Reſpondenti.

HEroos Patris mores imitamine ut aques
Virtuteſque, Tibi maxima cura fuit
Hactenus Hobbergi: datus eſt ſucceſſus ab alto
Ex animi votis, quotidieq; datur.
Grator, & ut per Te majorum gloria creſcat,
Ac vigeat generis ſplendida fama, precor.

Honoris & amiciſſimi affectus teſtandi ergò ſcrib.

Johannes Schmidt, SS. Theol. Doct. Profeſſ. Ordinar. & Conventus Eccleſ. Præſes.

VOTVM

VOTUM

Alludens ad nomen *Generoſi & Nobiliſſimi Dn. Reſpondentis.*

SCandimus excelſos montes! *Patientia* Dux eſt,
Rupes præruptas exſuperare potens.
Has ſtudiis infeſta bonis objectat Erinnys;
Attamen evadit, ſpes pia, nixa Deo:
Is porro Veſtris clemens conatibus adſit,
Uſibus ut Patriæ commoda magna ferant,
Ac armis tandem poſitis, in monte Sionis
Plaudenti figat læta trophæa manu.

Ut invita Minerva;
Sic prolixo adfectu gratulabundus adſcr.

Joh. Otto Tabor, D.

Generoſo atque Nobiliſſimo Domino Joh. Sigiſmundo ab Hohberg, Eq. Sil. ſolenniter Argentinæ Diſputanti.

MArs ubi Sleſiacos nimium vaſtaverat agros,
Atque cruentatis ſævire aſſueverat armis,
Cum procul abductis ſqualebant arva Colonis,
Heu! Patriæ Gnatis Libri rareſcere viſi,
Excuſſit quorum toties bona dogmata miles.
Nunc ubi quaſſatis cœlo Pax alma refulſit,
Et licet optatis Muſarum amplexibus uti:
Aſſiduis meritò Studiis reparare tenemur,
Quicquid atrox Bellona ſuis tardavit habenis.
Nunc volupe eſt iterum conſcendere culmina Pindi:
Irrigui Sophiæ tingant bona pectora fontes,
Turgida Barbaries cedat, nova germina Virtus
Exhibeat Patriæ, ſublimibus apta Columnis,
Sur ſuffulta quibus res noſtra ſit undique ſalva.

Preclaris, HOBERGE, Tuis, quæ ſuſcipis, auſis
Eximia tedunt laudes: Bona Fata precamur,
Qui tanto verſus doctiſſima ſcripta labore,
E quibus omnigenam ſatagis corradere gazam
Conſilii. Sic magna paras Virtute ſagacis
Ingenii. Argentina Tuos præſagit honores,
Quos aliquando Tibi decernet Patria Tellus;
Et jam Fama volans tantæ prænuncia laudis
Imbutum vario Doctrinæ Lemmate, dignum
Te fert, cui PRINCEPS faveat, qui totus amoris.
Qui propriâ Virtute ornas prænobile Stemma,
Te Genus & Virtus dicent certamine Clarum.

Georg. Hoffman. Sil.

Generoſo ac Prænobiliſſimo Dn. Hohbergio
Affictum & Cultum!

Johann Sigiſmundtus ab Hobergk
Nobilis Sileſiacus.

(K in ce. reſoluto:

Dico: Celſâ non ſegnis ſubibit: Hunc, Ligius Heros, amabit.

CElſa decent Celſos: Tua quod conamina monſtrant
HOHBERGI, veræ Nobilitatis honos.
Dico, nec ſolus dico, ſuffragia mille
ſunt mihi, non ſegnis Celſa ſubire paras.
Celſa ſubire paras, & ea virtute ſubibis,
quâ Ligio Heroi Te ſtudiumque probes.
Perge ſubire! Tuum decus hoc! CELSISSIMUS Ille
In Ligiis Princeps hos amat, hosq́ fovet.
Ejus duret honos æternum. Teq́; Miniſtro
fido & felici floreat illa Domus
Me quoque, ſi licet his ſubjungi, pergat alumnis
TAM CELSUM NOMEN connumerare ſuis.

ſubmiſſè bu ſeſe commendabat

Georgius Chriſtophorus Wagnerus,
Ligio Sileſius.

BIBLIOTECA ROMA VITT. EMANUELE